

2021.08.27

„Amber Grid“ strategijos 2030 prioritetai – infrastruktūros pritaikymas žaliajam vandeniliui ir konkurencingos regioninės dujų rinkos sukūrimas

Dujų perdavimo sistemos operatorius „Amber Grid“ paskelbė veiklos strategiją iki 2030 m. Per ateinančius dešimt metų bendrovės veiksmų ir investicijų centre – infrastruktūros parengimas žaliosios energijos perdavimui. Siekiama pasiruošti ir transformuoti dujų perdavimo sistemą saugiam atsinaujinančių energijos išteklių – biometano ir vandenilio mišinio bei gryno žaliojo vandenilio transportavimui energijos tiekėjams ir vartotojams. Taip pat numatyta infrastruktūros plėtra bei vieningos rinkos ir tarifų zonos sukūrimas tarp Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos, o ilgesnėje perspektyvoje – ir Lenkijos.

„Amber Grid“ valdoma dujų perdavimo sistema – magistraliniai dujotiekiai, dujų skirstymo, apskaitos ir kompresorių stotys yra neatsiejama Lietuvos energetinės sistemos dalis, kuriai tenka svarbus vaidmuo ne tik užtikrinant šalies energetinį saugumą bei konkurencingą rinką, bet ir kuriant klimatui neutralią ekonomiką.

„Aukšto slėgio magistralinių dujotiekių tinklas, išvystytas Lietuvoje, pasitarnaus valstybei įgyvendinant žaliosios energetikos transformaciją. Mūsų veiklos prioritetai – užtikrinti technologinį sistemos pritaikymą vandeniliui, organizuoti rinką, užtikrinti žalios energijos kilmės nustatymą ir galiausiai perduoti didelį kiekį energijos Lietuvoje ir už jos ribų“, – sako „Amber Grid“ generalinis direktorius Nemunas Biknius.

Atliepiant visuomenės poreikį gyventi švaresnėje aplinkoje, naujoje „Amber Grid“ strategijoje skiriamas didelis dėmesys klimato kaitos mažinimo uždavinių įgyvendinimui. Planuojama per ateinančius dešimt metų įmonės daromą poveikį aplinkai sumažinti 60 proc., visą perdavimo sistemoje naudojamą elektros energiją pasigaminti iš atsinaujinančių išteklių bei įmonės naudojamą transportą pakeisti netaršiomis priemonėmis.

Pasiruošimas energetikos transformacijai

„Vienas esminių mūsų uždavinių šį dešimtmetį yra ne tik išplėsti, bet ir technologiškai parengti saugią infrastruktūrą naujiems energijos ištekliams – žaliosioms dujoms ir ypač vandeniliui. Ateityje tai leis įgalinti ir subalansuoti elektros energijos gamybą iš saulės ir vėjo iš esmės sumažinant energetikos sektoriaus CO₂ išmetimus. Be to, sinergijoje su kitais energetikos projektais – vėjo ir saulės parkų plėtra, vandenilio gamybos plėtra tai leistų Lietuvai tapti energijos eksportuotoja, įgalinti konkurencingumą ir klimatui draugišką veiklą“, – teigia N. Biknius.

Žalioji vandenilis – elektrolizės būdu gaunamos dujos iš saulės ir vėjo pagamintos elektros – laikomas vienu perspektyviausių klimato kaitos problemų sprendimo būdų. Pagal ES vandenilio strategiją, žaliąjį vandenilį siekiama pritaikyti pramonės, transporto, energijos gamybos ir pastatų sektoriuose visoje Europoje – planuojama, kad ilgainiui jis pakeis iškastines gamtines dujas.

„Per mažiau nei dešimtmetį visą mūsų dujų transportavimo sistemą turime pritaikyti vandenilio transportavimui bei saugojimui, nes skiriasi gamtinių dujų ir vandenilio cheminė sudėtis, energinė vertė, net ir reakcija su įvairiais metalais. Šiuo metu be papildomų investicijų į dujų perdavimo sistemą galime įmaišyti maždaug 5 proc. vandenilio – tai nebloga pradžia, bet priešaky - nemažas tyrimų ir bandymų kelias, kurių metu paaiškės kiek ir kokių investicijų reikia, norint transformuoti infrastruktūrą. Šiandien esame kelio pradžioje, todėl mūsų strategiją pavadiname „Žalioju startu“, – kalba N. Biknius.

„Amber Grid“ planuoja įgyvendinti ambicingus rinkos kūrimo, integracijos bei infrastruktūros transformavimo tikslus kartu uždirdant 100 proc. įmonės veiklą reguliuojančios institucijos leistinos uždirdyti gražos.

„Kad sumažintume poveikį klimato kaitai, per šį laikotarpį taip pat imsimės tvarios veiklos sprendimų – sieksime, kad visa mūsų naudojama elektros energija būtų pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, palaipsniui pakeisime transporto parką į netaršų, taip pat planuojame pasiekti, kad reikšmingą mūsų vykdomų viešųjų pirkimų dalį sudarytų „žalieji pirkimai“, – teigia N. Biknius.

Formuojama integruota konkurencinga rinka

„Toliau tęsime rinkos kūrimo bei integracijos darbus – šiemet baigiama statyti Lietuvos-Lenkijos dujotiekių jungtis GIPL leis pagaliau integruoti Baltijos regioną bei Suomiją į kontinentinės Europos dujų sistemą. Sinergijoje su projektu ELLI, kuris po poros metų padidins energijos perdavimo pajėgumus tarp Lietuvos ir Latvijos, tai užtikrins dujų rinkos šuolį į visiškai kitą konkurencingumo lygį“, – sako N. Biknius.

Vieningos integruotos dujų rinkos su ES sukūrimas taip pat sudarys sąlygas vyksti realiai prekybai dujomis su kilmės garantijomis. Nors Lietuvoje yra sukurtos sąlygos keistis žaliųjų dujų kilmės garantijomis su kitomis ES šalimis, iki kol pradės veikti Lietuvos-Lenkijos dujų jungtis GIPL, Baltijos šalys vis dar yra energetinė sala ir kilmės garantijų rinkos potencialas pilnai neišnaudojamas. „Amber Grid“ siekia, kad 2030 m. iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintų dujų kiekis bendroje dujų sistemoje sudarys apie 1 teravatvalandę (TWh).

Sėkmingai įgyvendinti infrastruktūros plėtros ir integracijos projektai paspartins ir vieningos rinkos ir tarifų zonos kūrimąsi tarp Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos, o vėliau – ir Lenkijos.